

សេចក្តីសង្ខេប (SUMMARY)

INTRODUCTION

The 21st century is the time of globalization, which push the world as whole toward competition of all fields. In order to get successes in their competition, sometime competitors do not care of their means they use whether illegal, immoral or not. The competition, which was done legally and morally, could bring human societies to develop, but if it was done illegally and immorally could put the human society to trouble. In fact, in the current Khmer society is attacking by the negative influence of globalization.

In order to get the positive of globalization which can be brought the world as whole to develop, tolerance, and peace, we have to put all competitions in the frame of laws and moral. From this point of view, to push me to chose the topic of my thesis "*Ethics or Moral Philosophy and the Moral Practice in the Current Khmer Society.*"

The purpose of this topic is to stop people, especially Cambodian people from violence, illegal actions, immoral behaviors and other negative activities in order to build the Khmer society with full of democracy, tolerance, state of law, fairness, transparency, justice and so on. In order to succeed this goal, I think Cambodian people should know the main points as the following:

1. The importance of ethics in human societies.
2. The ethical thought of famous philosophers in the world.
3. General aspects of moral in Khmer society.
4. Moral Practice in the current Khmer society.
5. The consequences of illegal and immoral action, corruption and unjust action in the Khmer society.
6. Moral character education.

Ethics is important and the basis of human societies. Human societies in the world as whole cannot exist with order, peace, and happiness, if there is no ethics. Ethics is the

rule of human behavior, so in a day or even one hour, every person have to face to morality. In the present, when sciences, technologies, and human thinking are more progressives and when human societies are complex, ethics is more important.

In order to understand the whole meaning of this thesis, read the entire text in this thesis. This writing is divided into three chapters as the following:

Chapter I: MORAL PHILOSOPHY OR ETHICS

I GENERAL ETHICS

1. The science of ethics
2. The sources of morality
3. The nature of morality
4. Moral obligations and sanctions
5. Conscience
6. Virtue
7. The human acts
8. Major determinants of morality
9. Relativity and objectivity in ethics
10. Ethical theories

II SPECIAL ETHICS

1. Human rights
2. Meaning of rights
3. General division of rights
4. Definition and purpose of human rights
5. Natural law
6. Eternal law
7. Positive law

8. Professional ethics
9. Professional code of ethics
10. Applied ethics

Chapter II: GENERAL ASPECT OF MORAL IN KHMER SOCIETY

1. The point of view of Khmer morality
2. The concept of moral in the Khmer context
3. Historical introduction of morality
4. The point of view of Khmer moral according to Cambodian older
5. The point of view of Khmer moral through literature
6. Morality in Khmer Rouge regime
7. The influence of Brahman ethics on Khmer society
8. The influence of Buddhist ethics on Khmer society
9. The meaning of Buddhist ethics
10. Buddhist ethics and Khmer society
11. The training of Buddhist ethics to Cambodians
12. The influence of other religions on the Khmer society

Chapter III: THE PRACTICE OF MORAL IN THE CURRENT KHMER SOCIETY

1. The moral practice of individual
2. Duties towards the others
3. The moral practice in family
4. Obligation of couple towards their family
5. Rights and duties of parents towards their children
6. The family authority
7. The moral practice in political field
8. Political power or authority
9. Duties of rulers and subjects
10. Morality in election campaign

11. The behavior of anti-parties
12. The moral practice in professionals
13. The moral practice of civil servants
14. The moral practice in the trade field
15. Morality in competition
16. The responsibility for the quality of goods and sanitation producing and selling
17. Moral practice in media
18. Illegal actions and immoral actions in the current Khmer society
19. Corruption
20. People trafficking(girls trafficking for prostitution)
21. Raping
22. Stealing, robbery, kidnapping , and killing
23. Acid war
24. Conclusion
25. Bibliography
26. Appendix

ពាក្យប្រើជាអក្ខរកាត់

គ.ក: គីឡូក្រាម

គ.ស: គ្រិស្តសករាជ

-ដ-: ដដែល (ឯកសារដដែល)

ដ.ឯ.ម.: ដូចឯកសារខាងដើម

ព.ស: ពុទ្ធសករាជ

សេ អ៊ី អា (C I A): (US) Central Intelligence Agency

កា ហ្សេ បេ (K G B): Intelligence Agency of the USSR

Cf.: *confer* compare

Ibid. (ib): *ibidem* in the same place

op cit: *opere citato* in the work mentioned

St: Saint

មាតិកា

ទំព័រចំណងជើង -----	I
ការឧទ្ទិសស្នាដៃ និង ឃ្លាដកស្រង់ល្អៗ -----	II
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ -----	IV
កំណែពាក្យខុស -----	V
សេចក្តីសង្ខេប -----	VI
ពាក្យប្រើជាអក្សរកាត់ -----	IX
មាតិកា-----	X
លំនាំដើម -----	១
សេចក្តីផ្តើម-----	៣

ជំពូក្រាវ: ទស្សនវិជ្ជាសីលធម៌

១. ទស្សនវិជ្ជាសីលធម៌ទូទៅ-----	៨
១.១ វិទ្យាសាស្ត្រនៃទស្សនវិជ្ជាសីលធម៌-----	៨
១.២ ប្រភពផ្សេងៗនៃធម្មចរិយា-----	២០
១.៣ ធម្មជាតិនៃធម្មចរិយា -----	២៧
១.៤ កាតព្វកិច្ចសីលធម៌ និងទណ្ឌកម្ម-----	៣៣ ✓
១.៥ មនសិការ -----	៣៧
១.៦ គុណធម៌ -----	៣៩ ✓
១.៧ អំពើរបស់មនុស្ស -----	៤៨
១.៨ ការវិនិច្ឆ័យសំខាន់ៗពីធម្មចរិយា-----	៦១ ✓
១.៩ ទំនាក់ទំនងរវាងលំហ កាល និងបរាណុម័តិភាពក្នុងទស្សនវិជ្ជាសីលធម៌ -----	៦៥ ✓
១.១០ ម្រឹស្តីផ្សេងៗ នៃទស្សនវិជ្ជាសីលធម៌ -----	៦៧ ✓

២. ទស្សនវិជ្ជាសីលធម៌ពិសេស	-----	៧៣
២.១ សិទ្ធិមនុស្ស	-----	៧៣
២.២ សីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ	-----	៨៥

ជំពូក២: ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃសីលធម៌ក្នុងសង្គមខ្មែរ

១. ទស្សនៈសីលធម៌ខ្មែរ	-----	៩១
១.១ បញ្ញត្តិ សីលធម៌ នៅក្នុងបរិបទសង្គមខ្មែរ	-----	៩១
១.២ ការបង្ហាញតាមរយៈប្រវត្តិសាស្ត្រ	-----	៩៣
១.៣ ទស្សនៈសីលធម៌ខ្មែរតាមរយៈចាស់ទុំ	-----	៩៦
១.៤ ទស្សនៈសីលធម៌ខ្មែរតាមរយៈច្បាប់ផ្សេងៗ និងអក្សរសិល្ប៍	-----	៩៨
១.៥ សីលធម៌សម័យខ្មែរក្រហម	-----	១០៦
២. ឥទ្ធិពលសីលធម៌ប្រហូញសាសនាមកលើសង្គមខ្មែរ	-----	១១០
៣. ឥទ្ធិពលសីលធម៌ព្រះពុទ្ធសាសនាមកលើសង្គមខ្មែរ	-----	១១២
៣.១ អត្ថន័យនៃសីលធម៌ព្រះពុទ្ធសាសនា	-----	១១៣
៣.២ សីលធម៌ព្រះពុទ្ធសាសនា និងសង្គមខ្មែរ	-----	១១៧
៣.៣ ការបណ្តុះសីលធម៌ព្រះពុទ្ធសាសនាដល់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ	-----	១២០
៤. ឥទ្ធិពលនៃសីលធម៌សាសនាដទៃទៀតមកលើសង្គមខ្មែរ	-----	១២៥

ជំពូក៣: ការប្រតិបត្តិសីលធម៌នៅក្នុងសង្គមខ្មែរបច្ចុប្បន្ន

១. ការប្រតិបត្តិសីលធម៌របស់បុគ្គល	-----	១២៧
១.១ កាតព្វកិច្ចចំពោះខ្លួនឯង	-----	១២៧
១.២ កាតព្វកិច្ចចំពោះអ្នកដទៃ	-----	១៣១
២. ការប្រតិបត្តិសីលធម៌នៅក្នុងសង្គមគ្រួសារ	-----	១៣២

២.១ ករណីយកិច្ចរបស់តុលាការស្រុកវិហារចំពោះគ្រួសារ-----	១៣៣
២.២ សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ឪពុកម្តាយចំពោះកូន-----	១៣៤
២.៣ អំណាចគ្រួសារ-----	១៣៥
៣. ការប្រតិបត្តិសីលធម៌នៃវត្តចិន្តាសីលនយោបាយ-----	១៣៧
៣.១ អំណាចនយោបាយ ឬអាជ្ញាធម៌-----	១៣៧
៣.២ កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកដឹកនាំ និងអ្នកត្រូវគេដឹកនាំ-----	១៣៩
៣.៣ សីលធម៌ក្នុងការយោសាសនាបោះឆ្នោត-----	១៤១
៣.៤ ឥរិយាបថគណបក្សប្រឆាំង-----	១៤៣
៤. ការប្រតិបត្តិសីលធម៌ក្នុងវិស័យស្រែ-----	១៤៥
៤.១ ការប្រតិបត្តិសីលធម៌របស់មន្ត្រីរាជការទូទៅ-----	១៤៦
៤.២ ការប្រតិបត្តិសីលធម៌ក្នុងវិស័យជំនួញ-----	១៥០
៤.៣ ការប្រតិបត្តិសីលធម៌ក្នុងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ-----	១៦០
៥. អំពើល្មើសច្បាប់ និងអំពើអសីលធម៌ក្នុងសង្គមខ្មែរថ្មី-----	១៦២
៥.១ អំពើពុករលួយ-----	១៦៣
៥.២ ការជួញដូរផ្លូវភេទ-----	១៦៧
៥.៣ ការចាប់រំលោភ-----	១៧១
៥.៤ អំពើលួច ឆក់ ប្លន់ ចាប់ជីវិត និងឃាតកម្ម-----	១៧៥
៥.៥ សង្គ្រាមទឹកអាស៊ីដ-----	១៧៩
សន្និដ្ឋាន-----	១៨៣
គន្លងនិទ្ទេស-----	១៨៩
ឧបសម្ព័ន្ធ-----	